

2. Sedanja kritična doba jasno razodeva prevladujoč pomen, ki ga ima gospodarsko stanje na celotno ljudsko kulturo. Iz tega spoznanja se mora izvenšolsko delovanje preorijentirati in prepustiti gospodarskemu delu prvo mesto v vsem sistemu učiteljskega javnega dela.

3. Vsi izsledki šolske in narodne kulturne pedagogike zadnjih petdesetih let nujno zahtevajo preusmerjenje tega dela tudi zgolj v metodičnem oziru.

Vsi ti navedeni razlogi govorijo dovolj prepričevalno za potrebo ustanovitve »Kluba prijateljev vaše kulture« ter za sistemiziranje učiteljskega javnega dela v smislu njegovega programa.

Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov.

Sprizlo neprestanega naraščanja števila brezposelnih abiturientov ter zaradi popolnega zastojanja novih postavljenj je začela sekcija snovati zanje poseben odsek. Prvi začetki organizacije brezposelnih segajo že v lansko leto, ko so priredili abiturijenti več sestankov, ki so pokazali, da je njihov položaj bolj zamotan, kakor se je skrajša mislilo. Meseca oktobra so priredili ljubljanski abiturijenti s podporo banske uprave in sekcije v Ljubljani tridnevni tečaj, katerega so se udeležili abiturijenti vse dravske banovine. Udeležencev je bilo na tečaju okrog 300. Na tečaju se je obravnavalo vprašanje zaposlitve brezposelnih in pa teoretična in praktična aktualna vprašanja iz učiteljskega dejstva. Sprejeta je bila posebna poslanica, ki predloži nevdržan položaj brezposelnih učiteljskih abiturientov. Odpisana je bila vsem ministrom, senatorjem in poslancem.

Po tem tečaju je pričel poslovati odsek pri sekciji. Sekcija je sestavila sporazumno z odsekovim načelstvom poseben poslovnik, ki bo predložen v odobritev upravnemu odboru. Radi obširnosti dela si je osnoval odsek tri skrbstva:

Kulturno skrbstvo je v svojem delu zelo uspelo. Storilo je mnogo za poglobitev znanja z organiziranjem sestankov in izletov. Zainteresiralo je abiturijente za stanovske probleme in delo v stan. organizaciji, pri čemer so pokazali nekateri mnogo razumevanja in sposobnosti. Obenem pa je imelo to skrbstvo tudi nalogo, vzdrževati stike z učiteljskimi. V odbor so bili povabljeni zastopniki petoletnikov.

Socialno-zdravstveno skrbstvo je preskrbelo marsikateremu tovarišu ali tovarišici instrukcijo ali kako drugo trenutno delno pomoč. Dalje se mu je posrečilo dobiti še precej drugih ugodnosti, tako n. pr. brezplačne karte za kopanje, popust v knjižnicah, brezplačen pregled pri Protituberkulozni ligi itd.

Statistično-informativno skrbstvo je lahko vsak čas nudilo o brezposelnih abiturientih točne uradne potrjene podatke, ki jih je večkrat statistično obdelalo in zaključke tega objavilo v stanovskem in dnevnem časopisu.

Stanje brezposelnosti je trenutno približno naslednje: od preko 800 abiturientov zadnjih treh let jih je vložilo prošnje za državno službo ca. 680; od teh jih je v državni službi približno 130 in iz kreditov Bednostnega fonda je zaposlenih ca. 250. Ako sedaj računamo, je od prejšnjih letnikov še 500 abiturientov, ki so vložili prošnje, brez državne službe. K temu lahko prištejemo še 150 novih prosilcev, ki bodo v teku počitnic sigurno vložili prošnje, posebno, ker se obetajo nastavitve. Tako da dobimo v jeseni zopet ca. 650 brezposelnih učiteljskih abiturientov, ki so vložili prošnje.

Odsek je bil v trajnem stiku s tovariši izven Ljubljane; predvsem z odsekom pri Mariborskem sreskem društvu JUU, ki je centralnemu odseku krepko pomagal pri zbiranju statističnih podatkov.

Odsekovo načelstvo je imelo v prvem poslovnem letu 32 rednih sej, 1 izredno sejo in okoli 6 delovnih večerov.

Poglavje o ovaduštju

I.

Preden preidem k nadaljnjim izvajanjem o tem kočljivem vprašanju, ki se dostikrat liki bolezen pojavlja v človeški družbi, moram najprej izjaviti mnenje, da je ovaduštvo ali denunciantstvo važna zadeva šole in šolske vzgoje, mimo katere ne moremo z zaprtimi očmi. Zakaj zdi se mi, da smo na to stvar vseskozi pozabljali ali jo vsaj zanemarjali, čeprav smo razpravljali o osebnosti človeka, kakršna mora roditi pozitivna stran sodobne pedagogike. Če se tedaj v našem življenju prikazujejo pojavi, ki so v našem smislu protinim morali, etiki in estetiki, ne smemo teh pojavov jemati površno, zgolj z zunanega vidika, temveč moramo seči globlje v človekovo duševnost, ki te pojave proizvaja. Kakor je n. pr. laž, kraja in podobno negativna stran človeške osebnosti, ker jemlje bližnjemu dobro ime in dostikrat lastnino ter življenje, je prav tako ovaduštvo grda senca na telesu, ki pravimo o njem, da je človek ustvarjen po »božji podobi«.

Ovaduštvo je pojav, ki pričenja zajemati človeka dostikrat že v rani mladosti. V družini ovajajo otroci drug drugega, želeč drug drugemu slabo. Seveda se to ne vrši odkrito, temveč tako, da ovajenec niti ne ve, kaj se je za njegovim hrbtom izvršilo. Nenadoma se prikaže pred otrokom strogi obraz materin ali očetov, v roki šiba, grozeče oči: Ti si to in to napravil! Brez števila grehov pada na otrokovo glavo in srce. Potem nastopa otrokov značaj. Ali prizna ali taji, ali je zakrknjen ali odkritosrčen. A dušo zajema dvojce: ali ma-

Kljub ogromnemu poslovnemu delu, ki ga je imel odsek, vendar ni izgubil iz vida svoje osnovne naloge: staviti vse, kar je v njegovih močeh, da se izvedejo čimpreje nastavitve.

Gospodarski svet

v katerem so zastopane poleg stanovske organizacije vse stanovske gospodarske institucije, ni imel letos nobene seje. Zato tudi ni prišlo do »Gospodarskega dneva« pri organizaciji katerega bi moral Gospodarski svet inicijativno sodelovati. Namen »Gospodarskega dneva« je, eno društveno zborovanje posvetiti izključno stanovskim gospodarskim institucijam, njihovu razvoju in okrepitvi. Ta propagandistična gospodarska akcija se ni mogla izvršiti, ker niso bili dani pogoji za to. Seja »Gospodarskega sveta« ni bila sklicana v glavnem radi nenaravnega razmerja, ki je vladalo od meseca septembra do meseca maja med sekcijo in našo najjačjo stanovsko gospodarsko institucijo. O stvari sta razpravljala oba predsedniška zbora v letu 1933/34, obširnejše poročilo pa so prejela društva v okrožnici št. 2592. Ker je po običnem zboru Učit. tiskarne, ki je potekel v najlepšem soglasju in je v polni meri upošteval upravičenost naših zahtev, vzpostavljeno zopet najboljše razmerje, so dani vsi pogoji za prireditve »Gospodarskega dne« v prihodnjem letu.

Zadružni pododsek

gospodarskega sveta se je moral kot pododsek z ozirom na razloge, ki so onemogočali delo celokupnega gospodarskega odseka, omejiti le na izpolnjevanje svoje evidence o obstoječih zadrukah v dravski banovini in o učiteljskih gospodarskih, predvsem zadružnih delavcih. Tajnik odseka je sestavil tudi pravila o šolskih zadrukah.

Ekskurzijski odsek.

O božiču je organiziral devetdnevni smučarski tečaj na Gorjušah. Udeležilo se ga je okrog 30 tovarišev in tovarišic. Ob tej priliki se je iznesla tudi misel, da naj bi se postavil v Gorjušah učiteljski smučarski dom. EO je na svojih sejah razpravljalo o tem, pa je realizacijo tega načrta zaradi finančnih težkoč moral opustiti. Po tečaju je EO priredil še 10 deloma enodnevnih, deloma dvodnevnih nedeljskih smučarskih izletov, ki so se vsi izborni obnesli. S tem programom je EO doprinesel k razvoju narodnega sporta prav izdaten delež.

Poleg tega pa je v svojem poletnem programu izpeljal EO vso organizativno stran Dnevov mladinske glasbe.

Zaključek.

V pričujočem poročilu sem skušal čim jasneje in pregledneje podati sliko o delu sekcije v preteklem upravnem letu. Poročilo omenja vsa stanovska in šolska vprašanja, ki so za nas pereča in čijih ureditev zahteva interes šole in stanu. Za povrnitev starih in pridobitev novih dobrin je delovala sekcija sistematično in premišljeno vse leto. Pri tem je apelirala tudi na najtesnejše sodelovanje vseh sreskih društev in na pomoč in oporo vsakega poednega člana. Pri svojem delu se je zavedala polne odgovornosti do stanu in je posvetila vse svoje sile in vse svoje delo realizaciji nujnih stanovskih zahtev. Kateri so uspehi, kaže poročilo samo. Pri presoji dela in uspehov naj upošteva delegacija današnje izredno težke čase, težko gospodarsko depresijo in druge neprestane se pojavljajoče nove ovire, s katerimi se je morala boriti vse leto, upošteva naj pa tudi nevzdržne razmere v centrali. Ker so urejene razmere v organizaciji prvi predpogoj za doseg vsakega uspeha, je naša prva naloga v novem letu, da z vsemi svojimi močmi prispevamo k sanaciji v JUU in pomagamo ustvariti položaj, da se bo moglo združeno posvečati ureditvi stanovskih in šolskih vprašanj v tisti meri, kakor upravičeno pričakujemo od svoje stanovske organizacije.

ščevanje, ali novo ovajanje. N. pr.: otrok ova-di grešnike, ki so pri odkritem zločinu z njim sodelovali. Takšno priznanje ima več motivov, najčesteje sta naslednja: da skuša zločinec svoje dejanje prevladati v krivdo drugih ter s tem zmanjšati svoj greh, ali pa škodoželjnost, češ: ako bom trpel jaz, naj trpe tudi drugi. Vidimo, da sta oba primera zasilna, ker grešnik se hoče v množici novih prikazovanj izgubiti, da vrednost svojega zločina zmanjša. Te vrste ovajanja se mi zde podrejenega pomena, ker bržkone ne bi bila izgovorjena, ako ne bi bil njih tvorec sam ovađen. So pa že priprava za tisto pravo ovajanje, ki ga bomo pozneje natančneje prikazali.

Po zunanji obliki razločujemo tajno in javno ovajanje. Prvega smo se že dotaknili. Nekdo prikaže zločin svojega bližnjega, ne da bi jamčil za svoje trditve s svojo odgovornostjo, s svojim obrazom. K temu spadajo poleg osebnega razgovora o tretji osebi tudi anonimna pisma. Ovadah naznani merodajnemu in odločujočemu činitelju v družbi pismeno, s potrjeno pisavo, morebiti celo s pisalnim strojem, da svojo osebnost čim bolj zakrije, in z namišljenim ali izposojenim imenom ali pa sploh brezimno, da je ta in ta zagrešil to in to in da mu zbog tega treba stopiti na prste. Zanimivi so, da mimo grede omenim, slučaj v šolski praksi, ko najde razrednik na katedru lističe šolskih otrok, s katerimi gotovi tipi ovajajo součence. — Ko raziskuješ, kdo takšne lističe piše, se ne javi nikdo. Pokažeš krivce, nakar začuješ cele litanije ovadb, ki niso ničesar drugega, kot ovadbe.

Tu pa že prehajamo v javno ovajanje, ali kakor ga tudi drugače imenujemo, tožarenje.

Predlog k proračunu za leto 1934/35

1. »Učiteljski tovariš«

	Stroški	Kritja
a) tisk 35 štev. po 4 str. v 3450 izv.	96.250'—	
b) tisk 5 št. »Prosvete« kot priloga »U. T.«	15.000'—	
c) uredništvo »U. T.«	7.200'—	
d) sotrudištvo »U. T.«	7.000'—	
e) sotrudištvo in korektura	5.400'—	
f) poštnina in ekspedicijske davek	8.000'—	
2900 članov po Din 50'—	145.000'—	
120 naročnikov po Din 50'—	6.000'—	
	140.850'—	151.000'—

2. »Popotnik«

a) tisk 10 štev. à 1½ pole v 3900 izv. ca	67.000'—	
b) uredništvo	6.000'—	
c) sotrudištvo	10.000'—	
d) poštn., ekspedicijske davek	2.500'—	
2900 članov à Din 30'—	87.000'—	
800 naročnikov a Din 50'—	40.000'—	
	85.500'—	127.000'—

3. Vodstvo organizacije.

Reprezentanca predsedništva	8.400'—	
tajništvo	16.800'—	
knjižovodstvo in blagajništvo	8.400'—	

4. Uprava.

Pisarna, osebje	25.200'—	
pisarn. potrebščine	10.000'—	
kurjava in razsvet.	4.000'—	
boln. blag in pok. zav. davki	3.500'—	
manip. in prov. pošt. hran. in telefon	1.500'—	
znanke, dopisnice in koleki	8.000'—	
splošna poštnina	1.000'—	
najemnina, postrežba	3.000'—	
razni drugi stroški	8.000'—	
	67.200'—	

5. Potnine.

5 sej uprav. in nazor. odbora	12.000'—	
1 ban. skupščina	6.000'—	
1 glav. skupščina	10.000'—	
potnine sekcije	2.000'—	
	30.000'—	
3200 članov à Din 20'—	64.000'—	

* Ako bi izhajal »Popotnik« v 8 štev. à 2 poli, se podražji približno za ca 4.000 Din.

Stroški in kritja znašajo torej:

	Stroški	Kritja
ad 1.	140.850'—	151.000'—
ad 2.	85.500'—	127.000'—
ad 3.	33.600'—	
ad 4.	67.200'—	
ad 5.	30.000'—	64.000'—
	357.150'—	342.000'—
znaša primanjkljaj	15.150'—	
	357.150'—	357.150'—

ki se bo kril iz inseratov v »Učit. tovarišu«. V slučaju, da bodo inserati več donasili, se bo preostanek porabil za razširjanje in zboljšanje lista in drugih nepredvidenih izdatkov po sklepu upravnega odbora. Inserati niso v proračunu.

Po tem proračunu bi izhajal »Učit. tovariš« v isti nakladi in v istem obsegu vsakih 10 dni, torej 3 krat na mesec.

»Popotnik« pa kakor doslej, a namesto na 2 tiskovnih polah le na 1½.

Honorarji funkcionarjev so znižani. S to redukcijo se moramo srijazniti, ako nočemo povišati članarine.

6. Učiteljski naraščaj.

3200 članov à Din 5'— 16.000'—

3200 članov à Din 5'— 16.000'—

7. Praktični učiteljski tečaji.

3200 članov à Din 5'— 16.000'—

3200 članov à Din 5'— 16.000'—

8. Pevski zbor.

3200 članov à Din 10'— 32.000'—

3200 članov à Din 10'— 32.000'—

9. Članarina Beograd.

3200 članov à Din 10'— 32.000'—

3200 članov à Din 10'— 32.000'—

Članarina sekcije ostane ista, t. j. Din 13'—.

PRORAČUN MLADINSKE MATICE ZA L. 1934./35.

I. Prejemki:

15.000 nar. a 22'50 Din 337.500'—

II. Izdatki:

1. Inventar	1.000'—
2. Pisarna	10.000'—
3. Uprava	24.000'—
4. Honorarji	48.000'—
5. Potnine	500'—
6. Ekspedicijske davek	14.000'—
7. Klišaji	10.000'—
8. Nagrade književni-kom	6.000'—
9. Nagrade ugankar-jem	1.000'—
10. Davki in pristoj-bine	3.000'—
11. Tisk »Našega roda«	104.500'—
12. Tisk knjig Mladin-ske matice	115.500'—
	337.500'—

Splošne vesti

— III. seja upravnega in nadzornega odbora JUU — sekcije za dravsko banovino v petek, dne 6. julija ob 15. uri v prostorih sekcije. Dnevni red: 1. Čitanje in overovljenje zapisnikov. 2. Razgovor o točkah dnevnega reda skupščine. 3. Druge zadeve in slučajnosti.

— IV. banovinska skupščina JUU, sekcije za dravsko banovino v Ljubljani 7. in 8. julija 1934 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Spored: Dne 7. julija: 1. Ob 9. uri: Verifikacija delegatov pred vodom v zborovalno dvorano. 2. Ob 10. uri: Skupna seja predsednikov sreskih društev z upravnim odborom sekcije: Razgovor o tehničnem delu skupščine. 3. Ob 10. uri: Otvoritev skupščine in nagovor predsednika. 4. Volitev odsekov. 5. Tajniško poročilo. 6. Račun za poslovno leto 1933/34. 7. Ob 14. uri:

Seje odsekov na učiteljski šoli v Ljubljani. — Dne 8. julija: Ob 8. uri: Nadaljevanje skupščine. 1. Poročilo odsekov. 2. Poročilo nadzornega odbora. 3. Volitev 10 članov in 5 namestnikov v upravni odbor, 5 članov in 2 namestnikov v nadzorni odbor in 3 članov in 3 namestnikov v glavni odbor JUU v Beogradu. 4. Proračun za leto 1934/35. 5. Resolucija.

— Prenosiščja za udeležence na banovinski skupščini so na razpolago v Akademskem kolegiju v Kolodvorski ulici. Reflektanti naj se prijavijo tekom dneva pri kolegijemskem vratarju.

— IV. skupščina Jugoslovenskega učiteljskega udruženja — sekcija za savsko banovino se bo vršila dne 8. in 9. julija t. l. v Zagrebu. Med dnevnimi točkami so tudi volitve nove uprave.

Treba je včasih sprožiti samo pero, in tožbe in obrambe in vsemogoči očitki kar dežujejo po razredu. Učenec, ki sicer ne zna niti do pet štet, dobi govorni dar, ki ga treba občudovati. Večinoma vidimo pojav tožarenja v nižjih razredih, dočim učenci višjih razredov kot umsko razvitejši ne podlegajo več tolikrat tej bolezni. Pri modrem vodstvu in vplivu učiteljeve osebnosti se tožarenje lahko kaj kmalu vduši. Treba je pač prikazati to učenec kot človeka manj vredno ali naravnost ostudno delo, škodovati svojemu bližnjemu z jezikom, ki ga gibajo neplemeniti nameni ali celo laž. Je pa važno pri tem poudariti, da je tožba le tedaj na mestu, kadar izvira iz plemenitega srca oziroma namena, če celoti v velikem, ne pa posamezniku v malem, proti propast.

Opozoril bi še na drugo okolnost, ki vzgaja mladega človeka nezavedno, a zato direktno za ovaduha. Marsikateri razredničar ima navado, da postavlja enega »boljših učenec« ostalim za paznika. S kredo v roki stoji deček ali deklica pred tablo in zapisuje najo imena onih, ki greše. Pri slabosti človeške nature največkrat tak paznik sam greši s tem, da zaznamuje imena »sovražnikov«. Pri teh goji do sebe mržnjo zaznamovancev, ki samo čakajo priložnosti, da njega samega zaznamujejo. Da ima to ovajanje v miniatuiri lahko za nekaternike zle posledice za bodočnost, ker vzgaja iz ovadušiča velikega ovaduha, nam potrjuje življenje, v katerem dan za dnevom srečavamo najrazličnejše v tem oziru negativne tipe.

Srečavamo pa razen tega tudi slučaje podkupovanja ali točneje prodajanja ovadb. Tu govorimo o koristoljubju. Tebi nič meni nič pride učenec X k učencu Y z nagovorom: Ti,

ako mi daš kos kruha, ti bom povedal ali povedala, kaj je nekdo čez tebe govoril. In za kos kruha ali kar je že, se izvrši ovadba in ustvarja v družbi zdrave in nerazpoložene, ki gre dostikrat do medsebojnega dejanskega obračunavanja. Te vrste ovajanja, ki vsebujejo naravnost tendenco škodovanja bližnjemu, se že razlikujejo od prej opisanih po večji nemoralnosti, ker imajo povsem drugo ozadje. Drugi pa: niso nezavedna, temveč zavedna. Hočejo doseči učinek na povzročitelju ovadbe. Gre za materialno dobrino ovaduho, ne da bi ta pomislil dalje na končni učinek svojega nečednega dela. Igra pa pri tem vlogo tudi duševno stanje ovaduho.

Vendar pri vseh teh primerih bi še ne mogli govoriti o polnopravnem ovaduštju. Kvečjemu o priložnostnem. Zakaj pravi ovaduha računa z učinkom. Pravi ovaduha ima pri svojem nečednem početju že naprej določeni cilj, ki ga hoče uresničiti na telesu svojega bližnjega. Poudaril sem: na telesu. Ker večji del gre ovaduha za materialne udarce, ki naj pokopljejo nasprotnika, torej naškoditi mu telesno, posredno pa bo itak oškodovana duša. Ovaduha te sorte vodi brezobzirno sovraštvo do bližnjega, zaslepljena zagrenjenost duše, strast. Kakor ima kadilec strast do uživanja nikotina, pijanec strast do alkohola, ob katerem vse druge pijače in jedila zatemne, tako vlada pravega ovaduha strast, določeno človeku škoditi ter ga brezobzirno uničiti. Takšna strast drži ovaduha nad normalno življenja ter ga dela do neke meje blaznega. Pred sabo imamo psihološki pojav, ki živi kakor bela vrana med črnimi, do neke mere neženerano, skoraj v vsaki družbi. Ob tem psihološkem pojavu se moramo ustaviti, da ga natančneje razčlenimo. Zakaj za vzgo-

— Skupščina sekcije za moravsko bano vino se bo vršila dne 5. julija v Učiteljskem domu v Nišu. Na skupščini bo predaval Sveztozar Raičič o temi: Pedagoški realizem. — Na zboru bo izvoljena nova uprava.

— Litjsko sresko društvo JUU obvešča vse zaostankarje, naj uredijo svoje dolgove na članarini prve dneve počitnic. Kdor nima polnožnice, naj jo naroči pri blaginiku tov. Koprivi Ivanu, Zagorje. — Odbor.

— Ganglova diploma, ki mu jo je poklonilo te dni sresko društvo JUU v Litiji kot svojemu častnemu članu, je razstavljena v izložbi »Učiteljske knjižarne« v Ljubljani, Franciškanska ulica.

— Narodna šola v Domžalah je proslavila Vidovo 24. VI. v Sokolskem domu. Na sporedu je bilo: Naš klic, trilogija, Peščenjak Jan; petje državne himne in dvoglasne narodne pesmi, deklamacije: Kosovo, Vidodan; mladinska igra s petjem, rajanjem in plesom: Desetnik in sirotica. S sodelovanjem učiteljskega je nastopilo 78 otrok. 29. VI. je priredila šola razstavo risarskih in ročnih izdelkov. Razstavilo je nad 150 otrok nad 500 izdelkov. Razstava je bila zelo okusno prirejena. Učiteljica ženskih ročnih del je žela obilo priznanja za svoj trud. Učiteljstvo je lahko ponosno na uspehe svojega dela; javno je položilo račun svojega dela v teh panogah in želo priznanje vseh, ki so čutili potrebo posetiti to razstavo.

— Zbori. Ureja Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Letnik X, št. 3. Vsebinska glasbenega dela: K. Jeraj »Vojni slepec«, ženski zbor, P. Jereb »Svatba na morju«, mešani zbor, Z. Prelovec »Mrzeca je zunaj trda noč«, samospev za bas-bariton s klavirjem. Vsebinska književnega dela: M. Kunčič »Pomladna tožba« (pesem). Naši skladatelji (Karel Jeraj), iz naših organizacij in društev (poročilo Hubadove in Ipavčeve župe JPS), Opera, Novosti, Razno, Iz uredništva in upravnitva. — Zvezek krasita dve sliki in sicer nastop mladinskih zborov v Unionu ter harmonizatorja koroških narodnih pesmi, upokojenega nadučitelja Lovra Horvata. Čutimo potrebo, da v izveščku ponatiskujemo par besedi, ki so jih »Zbori« naslovili na svoje naročnike na pevске zборе, pevke in pevce: Neprilike, ki so zaradi splošne gospodarske krize zadelje vse naše kulturne liste, niso priznale tudi »Zborom«. Kljub temu, da se trudimo na vse kriplje, pomagati našim pevskim zborom z dobrimi in ne težkimi skladbami, za kar bomo seveda morali prenesti od naših kritikov, ki si želijo čim novejših glasbe, še mnogo očitanih, ki radi tudi v desetletju izhajanja nadaljevali z izdajanjem lista. Gmotne neprilike so pa tako velike, da že skoro obupavamo. Naročnikov je čedalje manj, osebe, ki se trajno z glasbo pečajo, nam list vračajo, društva ki so dolžna biti naročena na »Zbore« kot člani naših pevske organizacij, se ne zavajajo svoje dolžnosti, da bi poravnale naročnino. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« se je obrnilo na vsa odločilna oblastva s prošnjami za podporo, pa so bile kratkomalo odbite. Ne preostane nam ničesar drugega, kakor da še enkrat apeliramo na vsa naša pevska društva in na vse naše pevске zборе, vse pevce in pevke, da podpro »Zbore« z naročitvijo, točnim plačevanjem naročnine in pridobivanjem novih naročnikov, sicer, če se finančni položaj lista ne izpremeni, ga bo do letela ista usoda, kakor druge glasbene liste, ki so morali zaradi nerazumevanja z deficitom prenehati izhajati. Želimo, da bi ta opomin, po katerem sodimo, da so »Zbori« ogroženi, zalegal! Naročnina na »Zbore« znaša na leto 50 Din, ki jo lahko naročnik plača tudi v več obrokih, samo, da jo plača. Št. poštno čekovnega računa je 12134.

NADELO ZA NAŠE DOMOVE! VSA NAROČILA POTOM UGP.

jiteljja je to važen problem, ker slične prikazni v malem vladajo tudi v razredih med šolskimi otroki ter je vzgojiteljeva prva dolžnost, mlade duše takšnih razrastkov zdraviti.

II.

Pojave, ki smo jih opazovali v miniaturni pri šolskih otrocih, vidimo ogromno povečane in z življenjskim bojem nasičene pri odraslih skoraj v vseh dobah človeškega življenja in zgodovine. Človek, ki je nagnjen k tej bolezni ali pa so ga okužile razmere, je živ, živi, in bo živ, v bodočnosti ravno tako tudi v vseh stanovah. Niti čast akademike izobrazbe, niti diplome srednjih in drugih šol, niti plug in brana ne očuvajo teh duševnih bolnikov pred napadi bolezni. Le pomislimo, kako je čvetelo ovađuštvo v starem veku, rekimo pri Rimljanah za dobe Nerona in drugih cesarjev. Izrednejše kot so bile okoliščine življenja, čim abnormalnejše je bilo čuvstvovanje družbe, tembolj je čvetelo ovađuštvo. Vzemimo n. pr. preganjanja kristjanov. Sosed je sosedu ovađu, in življenje je teklo svojo pot.

V srednjem veku ni bilo nič boljše. Krščanstvo je sicer zajelo vse evropske narode, razrastkov ni ozdravilo. Zamislimo se n. pr. v čase krivoverstev in inkvizicije. Pravovernemu je bilo treba o svojem bližnjem samo hamigniti, da je krivoverec, že so ga po zgledu starega veka, le v nasprotnem smislu, pekli na ražnju. Ali primeri čarovniških procesov. Mož, ki se je hotel znebiti svoje žene, jo je ovađu kot čarovnico. Žena, ki je ljubosumila lepo sosedo, da ji zapeljuje moža, je ovađu. Grmade so gorele, proti nebu je divjal krik osvraženih, ovađenih in nedolžnih žrtev, ljudstvo

Osebnе zadeve

—i Napredovali so učitelji(ce) v VIII. skupino: Hribar Ivan iz Tešanovcev (M. S), Robič Marija iz Sv. Petra pod Sv. gorami (Sm), Breže Ivan od Sv. Lovrenca v Sl. gor. (Pt).

Učiteljski pravnik

—§ Učitelji(ce) pripravnik(ce), nabavite si »Ročni kataloge« 1933/34, ki je še v nekaj izvodih na razpolago v Učiteljski knjižarni.

Naša gospodarska organizacija

—g Zadrudnikom Učit. samopomoči. Načelstvo US je na seji 27. junija 1934 rešilo 66 prošenj za podpore iz podpornega sklada US. Priznalo je 58 prošnjikom denarne podpore, ostalih (8) je prošnje zavrnilo ali pa se bodo zahtevala še naknadna pojasnila. Vsak prošnjik bo dobil obvestilo o priznanem znesku pismeno istočasno z nakazilom po poštni hranilnici — podružnici v Ljubljani. Nakazila in obvestila se bodo izdajala od 7. julija 1934 dalje po vrstnem redu. — Prihodnja seja načelstva bo v zadnjih dneh avgusta t. l. — Smernice, katere naj prošnjiki vpoštevajo, so: Prošnjik, ki ni že nad 3 leta član US, ima pri upravi US zaostanek na članskih prispevkih ali obremenjene mesečne prejeme pri računovodstvu, ozir. finančni direkciji v Ljubljani, se v nobenem slučaju ne bo upošteval. Podpora more dobiti le član US, ki je res bolan ali pa v denarni stiski zaradi nesreče v družini. Že po prvem poskusu lahko izjavimo, da je več prošnjikov prosilo za podpore iz preračunljivosti in ne iz potrebe (podpore so brezobrestne, dolg ali posojilo v denarnem zavodu se mora obrestovati itd.). Vse tu navedeno zahteva pravilnik za razdeljevanje podpor, kakor ga je odobril občni zbor v Mariboru. — Prošnjiki naj zadostno frankirajo vloge, ker v bodoče ne bomo plačevali kazni; v juniju smo izdali v ta namen — potrebno! — 50 Din. Na prihodnji seji bo imelo načelstvo za razdelitev le majhen znesek. Vpoštevajo se bo v prvi vrsti že do danes okrog 30 vloženih, a še ne rešenih prošenj.

Mladinska matica

Posamezne letošnje knjige M. M. se dobijo pri upravi M. M. v Ljubljani, Franciškanska ulica 6/1, broširane po 5 Din, vezane po 8 Din.

Knjiga, s katero se nauči s pomočjo slikopisne metode vsak učenec igrati čitati, je »Mihee in Jakee« od Ribičiča. Delo je izšlo v drugi izdaji in stane samo 8 Din.

Obe daljši stvari, ki sta izhajali v letošnjem letniku »Našega roda« tako Milkovičeva »Medvedka Markca« kakor »Šimnovega Lipeta« od Kriste Hafnerjeve bomo imeli kmalu v knjigi. »Medved Markca« je prav za prav že izšel. Kritik v »Jutru« pravi, da je to eno izmed najboljših mladinskih del, ki smo jih prejeli v zadnji dobi. — Tudi za »Šimnovega Lipeta« se je ponudil založnik in kot se zdi, bo kmalu tudi to delo na knjižnem trgu.

naokoli pelo v čast in hvalo zločina. Če preišljujemo danes o teh različnih barbarstvih, pač odpuščamo svojim pradedom, češ, bili so zaslepljeni od srednjeveške teme in v blaznih časih blazni. Vendar se zdi, da naš vek nima pravice odpuščati, ker je potegnil s sabo v dobo prosvetljenstva kot eno glavnih dediščin bolezni ovađuštva.

Novi vek začelja nekako s francosko revolucijo, ki je sprostila duševne sile naroda in posameznika z znanimi gesli o enakosti, bratstvu in svobodi. Ovađuštvo je začelo kakor v vseh izrednih časih. Stare mržnje, Bog ve katere osebne zadeve so stopile na plan, drug drugega so prehiteli z ovađbami, samo da uničijo osebne nasprotnike ter jih izbršejo z obličja zemlje. V ruski revoluciji je bilo isto. V imenu enakosti in svobode je čvetelo ovađuštvo v takšni meri, da niso vedeli kam z mrlič, ki so jih zrušile ovađbe. Ali v najnovejšem času v Hitlerjevi Nemčiji. Hitler se je rešil ovađuštv s tem, da je — kakor poročajo dnevniki — izdal zakon proti ovađuštvu, v katerem je zapretil krivcem z najstrožjimi kaznimi. Iz tega lahko sklepamo — ker ta zakon je menda edin v sodobni zakonodaji — da je Hitler, ki mu je država bog, uvidel destruktivno delo ovađuštv v državi ter zažnamoval ovađuštvo z imenom: zločin proti državni skupnosti. Zakaj ovađuštv ruši mir družbe ter je, kakor vsak patološki tip, nevaren državnemu redu, ker ogroža življenje in delo nedolžnih državljanov, da zadosti svoji strasti, ki služi v zaščenoženju le njemu samemu, ne pa skupnosti. Delo brez višjih, plemenitih namenov, služiti in delati za sočloveka.

(Dalje prihodnjič.)

»Jutro« o knjigah Mladinske matice. — »Jutro« od 22. t. m. je prineslo o knjigah Mladinske matice naslednjo oceno.

Mladinska matica je pravkar razposlala svoj letošnji knjižni dar: štiri knjižice, skupaj nad 270 strani. Knjige so izšle v nakladi 20.500 izvodov; če prištejemo 5 letnikov »Našega roda« in 32 rednih in izrednih publikacij, dobimo skupno naklado 710.000 izvodov. Lepo število, ki kaže dovolj nazorno, kako Mladinska matica širi slovensko knjigo! Letošnje knjige so posebno zanimive. Cisto izredna publikacija je sedmi letnik zbornika »Kresnice«. V tej 96 strani obsegajoči knjižici so to pot priobčeni samo prispevki šolske mladine. Mladina je pisala članke o najrazličnejših zadevah, mladina jih je ilustrirala. — Knjige te vrste še nismo imeli, zato jo je treba samo pozdraviti. Zastopani so »avtorji« od prvega razreda osnovne šole do četrtega razreda srednje šole, pretežno pa sede sodelavci tega zbornika v osnovnošolskih klopih. — Neumorni France Bėvk je prispeval za letošnji knjižni dar povest »Tovariša«, ki jo je Ksenija Prunkova opremila z dražestnimi in likovno učinkovitimi ilustracijami. Edo Kardelj si je sestavil težavno nalogo, podati mladini oris gospodarske zgodovine. O te vrste zgodovini izve učenec v šoli le prav malo, čeprav vemo, da je silno važna (šola kot najkonzervativnejša ustava najmanj obravnava baš življenjsko najvažnejše reči), zato utegne ta knjižica razširiti obzorje mladega čitatelja, pa tudi starejši preprosti bralec bo s pridom segel po nji, dokler ne dobimo ljudske zgodovine narodnega gospodarstva! Knjiga, kakor je Kardeljeva, bi posebno učinkovala, če bi bila ilustrirana. — Slikovnica za najmlajše sta tudi letos preskrbeli Edo Deržaj kot ilustrator in Anica Černejeva kot sestavljalka verzificiranega besedila. Slikovnica se imenuje »Kapljice« in opisuje krogotok vode, usodo kapljice na njih številnih preobrazbah. Risbe so prav živahne in slikovito kolorirane.

Naše mladinske publikacije so dale kritiku Borku pobudo, da je v »Jutru« od 20. t. m. v kulturnem pregledu spisal prav zanimiv članek »Kultura in mladina«. Tu ugotavlja, da je mladinska književnost pri nas po krivici zapostavljena. Drugi narodi ji posvečajo častno pozornost in nežno skrb. Mladinska književnost se je povzpela posebno v Rusiji in v Bolgariji na lepo višino. Ni mogoče trditi — piše Borko nadalje — da pri nas ne bi bilo zanimanja za mladinsko literaturo. — Imamo vrsto mladinskih časopisov, dva slovenska dnevnika prinašata tedenske mladinske priloge, že nekaj let deluje Mladinska matica, ki je po nakladi prekoslala marsikatero knjižno družbo za odrasle, pojavil se je poizkus šolskega časnika, a tudi samostojne knjige, ki jih izdajajo naše založbe ali samozaložniki, so sedaj številne. Zapostavljen vrt se ne kaže v kolikoli, gre za njene kvalitete uspehe in neuspehe in gre za problem kritike mladinskih knjig in časopisov. Mladinski pisatelji nimajo nobenega pravega merila za uspešnost svojih prizadevanj, najboljše merilo bi bila sodba dobrih kritikov. Kritik mladinske literature mora biti posebno tenkočuten poznavalec občinstva. Poznati mora mladinsko dušo v vseh njenih razvojnih stopnjah. Biti mora pedagog in estetik hkrati. Kritikova beseda naj bo v večji meri kakor posamezne avtorju namenjena vsej mladinski književnosti, vsem, ki jo ustvarjajo. Samo taka kritika opraviča daljnosežno poslanstvo in vzpodbuja stvarjalne duhove k novim naporom. Takega kritika mi še nimamo. Naše revije se kaj redko oglašajo k vprašanjem mladinske literature in večji del niti ne ocenjujejo novih mladinskih knjig. Včasih pišejo o njih le pedagogi, toda tu slišimo samo eno plat zvona. Res je, da imajo pedagogi pri tem besedo, a ne dosti večjo kot sociologi in etiki v literaturi odraslih. In prav zaradi svoje zapostavljenosti v literaturi je postala naša mladinska književnost idilčno zakonje, kjer z nekoliko fantazije obdarjeni ljudje razpredajo stare pravljicne motive ali obravnavajo nov material popolnoma ad usum delphini, v pomožne vzgojne svrhe. Borko končuje svoj članek s tem-le pristavkom: Ne dvomimo, da se vodilne glave v naši mladinski književnosti zavedajo potrebe boljšega in živahnejšega dela na tem področju. Če pregledamo n. pr. pravkar zaključen letnik »Našega roda«, ki ga urejuje Jos. Ribičič, vidimo simpatično prizadevanje po kvaliteti in po razgibani, resnično živi mladinski literaturi. To stremljenje pa bo šele tedaj poplačano z uspehom, ko bo problem mladinske literature stopil v ospredje kot važen literarni in kulturni problem, ki ne bo zainteresiral samo pedagogov, marveč tudi kar največ stvarjajočih pesnikov, pisateljev in kritikov.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Počitniški pevski tečaj prične dne 9. t. m. ob 9. dopoldne v Glasbeni Matici. Vsi točno!

Tovariše in tovarišice, ki so se prijavili k pevovodskemu tečaju, obveščamo, da so vsi sprejeti. One prigašence(ke), ki nam niso določno javili, žele li stanovanje in hrano ali ne, prosimo, da nam javijo to čimprej.

Ekskurzijski odsek

—eo Taborenje ob morju. Z ozirom na to, da je premalo prijavljenecv za taborenje ob morju in ker so se tisti, ki so se javili, priglasi prepozno, taborenja ni mogoče prirediti. To javljamo tistim tovarišicam in tovarišem, ki so se javili v informacijo, da se ne bodo ozirali pri svojem počitniškem programu na taborenje ob morju.

Štanovska organizacija JUU

Iz društev:

Poročila:

+ JUU — SRESKO UČIT. DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo dne 23. junija 1934. v Ksaveriju pri Ljubnem. Včlanjenih 40, navzočih 21, t. j. 52,5%.

Tov. predsednik pozdravi navzoče, posebno še sreskega kmet. ref. gosp. Novaka iz Gornjega grada.

V vznešenih besedah se spominja 20 letnega vladanja našega ljubljene vladarja kralja Aleksandra I. Vsi navzoči se dvignejo raz sedežev in počaste s trikratnim »Zdravo« in »Zivijo«. — Odpošlje se udanostna brzojavka.

Za situacijsko poročilo nam prečita tov. predsednik dopis sekcije, ki je bila naprošena poslati poročevalca, kar se pa žal ni moglo zgoditi, ker je bila v Ljubljani isti dan sreska učiteljska konferenca. — Strinjamo se z njenim postopanjem in ukrepanjem glede razčiščenja med sekcijami in izvršnim odborom. Tudi glede »Predloga« za sistemizacijo službenih mest za učitelje narodnih šol v smislu § 46. ur. zak. se strinjamo.

Tov. Kolar France nam je podal zaokroženo kulturno sliko o »Sodobni Rusiji«, navedel je tudi vire svojega referata, vidi se, da tov. mnogo čita. Tovariš predsednik se mu lepo zahvali.

Tudi sreskemu kmetijskemu referentu g. Novaku smo prav hvaležni za njegovo predavanje. — Priporočal nam je, da pri vsaki danj priliki našim kmetom in kmetičam govorimo, da je vsemu umnemu gospodarstvu na deželi dobro obdelovanje zemlje temelj dobro gnojenje — le s tem bi se produkcija dvignila.

Glede razstave šolskih vrtov se po daljšem debatiranju zedinijo tovariši vrtnarji, da bodo naprosili, da bi se za naš srez razstava ne vršila iz naslednjih razlogov: Mala površina vrtov, visoka lega, letos kaže na nekatere kraji letina zelo slabo, v drugih pa je napravila toča škodo, nazadnje pa tudi kritja ni za stroške.

Treba je na vsak način zvišati aktivnost članstva v društvu. Onemogočiti bi bilo zlasti, da se nekateri člani sploh ne udeležujejo zborovanj. Bolje bi bilo, če sploh izpadejo iz društva, kakor da na ta način omalovražujejo stanovsko organizacijo.

Glede zanikernega plačevanja članarine se sklene, da jih tov. blagajničarka 1- do 2-krat opomni, če to ne bo zaleglo, naj iztirja dolžnike potom advokata.

Sekciji se naroča, da se finančna direkcija naprosi, naj se v primeru, ako ni zadostnih sredstev na razpolago, vrstijo vse stroke drž. uradnikov pri izplačilu prejemkov in naj se učitelstvo vedno ne zapostavlja.

Črne Iva, t. č. tajnica.

A. Rozman, t. č. predsednik.

+ JUU — SRESKO UČIT. DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG je zborovalo 9. junija t. l. skupno z društvom desnega brega v Limbušu pri Mariboru. Od 91 članov je bilo navzočih 63, t. j. 70%, kar je za izletno zborovanje ob sedanjih težkih prilikah lepo število.

Predsednik tov. Vauda je ob otvoritvi naglašal, da je namen zlasti takih izletnih zborovanj krvava potreba za naše zbliznanje — in v dvig bratskega tovarištva, za katero bo nam baš dandanes treba misliti na nekako stanovsko-idejno šolo. Tudi se je potožil, da je spet brez društvenega tajnika ter je zbor izbral za to zborovanje za zapisničarja tov. Kodriča Rudolfa. Tov. predsednik je vsem učit. zborom poslal okrožnico, po kateri prijavijo poročila, mnenja k točkam zborovalnega sporeda. Objavil je vse dopise in spise in nato podal situacijsko poročilo, zlasti o stanju v JUU. Apelira k pristopu v zadrugo »Učiteljska tiskarna«, tov. Mešičkova pa vabi k udeležbi gospodinjstva tečaja.

Glede točke o »Našem rodu« in »Mladi Jugoslavije« je nastala živahna debata, koje sklep je bil: 1. »Naš rod« naj ostane, združita naj se z »Zvončkom«. Dvigne naj se po vsebini, večji stilistični in vsebinski naravnosti ter otroški stvarnosti, priobčuje sestavke za razne prilike (proslave, spominke dni, poučne članke i. t. d.) za naprej, ne nazaj ter tudi lažje izvedljive, življenjsko istinite priporoke, igrice, tudi komponirane pesmičke, pokrajinske slike i. sl. 2. Mladinska matica naj bo cenejša, če ne, naj se loči od »Našega roda«, ki ga je urejevati za nižjo in višjo stopnjo.

Sprejme se poročilo tov. predsednika, naj se sedanji učni načrt ne uzakoni, izda v večletno preizkušnjo nov učni načrt, kojega snov naj pokaže minimum (ne le maksimum!) ter daje več prilike za strnitev pouka ter poleg učnosnovne nudi tudi več vzgojnosnovnega materiala in daje več poudarka podeželskemu, mestnemu in industrijskemu značaju šol,